

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Structuurvisie Woerden

**Toetsingsadvies over het milieueffectrapport en de
aanvulling daarop**

25 juni 2009 / rapportnummer 2115-89

1. OORDEEL OVER HET MER

De gemeente Woerden bereidt een Ruimtelijke Structuurvisie voor waarin het kader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen wordt beschreven. Hierbij zijn vijf kernambities¹ geformuleerd die als leidraad gelden voor de ontwikkelingen. De structuurvisie voorziet onder andere in de locatiekeuze voor een bedrijventerrein, golfbaan en jachthaven. Daarnaast wordt een recreatieplas uitgebreid en worden zoekgebieden voor verspreide woningbouw² vastgesteld. Ten behoeve van de besluitvorming wordt de procedure voor de planmilieueffectrapportage³ doorlopen en is een milieueffectrapport (verder MER) opgesteld. Het bevoegd gezag is de gemeenteraad van Woerden.

Tijdens de toetsing van het MER constateerde de Commissie een aantal inhoudelijke en methodische onvolkomenheden voor de vergelijking van de alternatieve locaties voor de gepresenteerde activiteiten. Het ging om:

- een inzichtelijke effectbepaling, vooral voor de aspecten landschap/cultuurhistorie en natuur. Het onderscheid tussen de milieueffecten dat in de overzichtstabellen (MER pagina 88, 101 en 112) naar voren komt is onvolledig en deels onjuist;
- een beschrijving van de aanwezige beleidsruimte en randvoorwaarden voor de voorgenomen activiteiten, vooral met betrekking tot het bouwen buiten de rode contour in het Nationaal Landschap 'Groene Hart'.

Op 12 mei heeft de Commissie een aanvulling op het MER ontvangen.⁴ De autonome ontwikkelingen en effecten voor natuur en landschap/ cultuurhistorie zijn in de aanvulling verder uitgewerkt. Voor natuur is de extra informatie weinig actueel, niet compleet en alleen op gemeenteniveau beschreven. Voor de effectbepaling voor landschap wordt in de aanvulling een niet nader onderbouwde kwantitatieve beoordelingsmethodiek gevolgd. Met de aanvulling op het MER is de effectbepaling voor de locatiealternatieven niet meer inzichtelijk gemaakt. Het onderscheid tussen de scores voor de locatiealternatieven is onevenwichtig en daardoor voor discussie vatbaar. De aanvulling maakt duidelijk dat niet alle alternatieven (waaronder de voorkeurslocaties) passen binnen de beleidskaders.

Oordeel

De Commissie is van oordeel dat **in het MER en de aanvulling tezamen niet alle essentiële informatie aanwezig** is om het milieu een volwaardige plaats te kunnen geven in de besluitvorming over de keuze voor de locaties voor het bedrijventerrein, de golfbaan en de jachthaven. In Hoofdstuk twee wordt het oordeel van de Commissie nader toegelicht.

¹ Het gaat om de kernambities: 1) kwaliteiten Woerden verder ontwikkelen, 2) ruimtelijke en cultuurhistorische identiteit als uitgangspunt, 3) alle kernen ook in de toekomst leefbaar en aantrekkelijk, 4) Woerden goed bereikbaar, en 5) regionale functie verder uitbouwen.

² Hierbij gaat het deels om woningen binnen geplande woningbouwlocaties en deels om landschapsbouw. Landschapsbouw wordt gezien als mogelijkheid om via 'rood voor groen' de ruimtelijke kwaliteit te verbeteren door opgaven te combineren (aanvulling p. 5).

³ Voor gegevens over de m.e.r.-procedure, de rol van de Commissie voor de m.e.r. en de werkgroepsamenstelling, zie bijlage 1.

⁴ In een overleg op 8 april 2009 zijn vragen en opmerkingen van de Commissie besproken met de gemeente Woerden. Naar aanleiding van dit gesprek heeft de gemeente besloten een aanvulling op het MER op te stellen en is de Commissie gevraagd de advisering over het MER uit te stellen. Op 20 mei 2009 heeft de Commissie de aanvulling 'Aanvullende notitie Plan-MER Woerden' ontvangen.

2. TOELICHTING OP HET OORDEEL

2.1 Onderbouwing van de effectbepaling

De effectbepaling in het MER was onvoldoende inzichtelijk en navolgbaar. De huidige waarden en autonome ontwikkelingen waren onvoldoende beschreven. Daarnaast was de effectbepaling beperkt onderbouwd, waardoor de Commissie de scores discutabel achtte. Onderstaand wordt afzonderlijk ingegaan op de referentiesituatie, de effectbeoordeling en de totaalscores.

2.1.1 Autonome ontwikkeling en referentiesituatie

MER

De verschillende alternatieven werden vergeleken met een nulalternatief. Dit is de situatie als de voorgenomen activiteit geen doorgang vindt en vigerend beleid sturend is voor de ontwikkelingen. Dit nulalternatief was niet volledig in het MER beschreven. Hierdoor was het niet inzichtelijk op basis van welke referentiesituatie de gevolgen waren bepaald.

Aanvulling

In de aanvulling is de beschrijving voor landschappelijke en natuurlijke (autonome) ontwikkelingen uitgebreid. Voor landschap worden in enkele alinea's de verwachte ontwikkelingen beschreven. Voor flora en fauna geeft de aanvulling extra informatie over de aanwezigheid van beschermde soorten. Deze informatie is niet apart beschreven voor de verschillende locatiealternatieven en kan daardoor niet worden meegenomen in de effectbepaling. Bovendien is de informatie weinig actueel en niet compleet.⁵

- Het beeld van de aanwezige locatiespecifieke waarden en de (autonome) ontwikkeling daarvan blijft, ook met de aanvulling, beperkt. Hierdoor zijn de verschillen in milieueffecten tussen de locatiealternatieven niet goed te beoordelen.

2.1.2 Onderbouwing van effecten

MER

In scoretabellen werden doelen (bijvoorbeeld werkgelegenheid) en effecten (van bedrijventerrein) door elkaar gebruikt.⁶ Daarnaast werd meerdere keren niet het effect van het voornemen op de omgeving, maar het effect van de omgeving op het voornemen beoordeeld.⁷ In een aantal gevallen werd het effect van mitigerende maatregelen al meegenomen waardoor de score neutraal was en (onderscheidende) effecten tussen de alternatieven niet inzichtelijk werden gemaakt.⁸ In het algemeen gold dat onvolledig en niet consequent werd onderbouwd waarom een bepaalde score aan een alternatief werd toegekend.

⁵ De broedvogelstellingen zijn van 1998 – 2000 en hebben slechts deels betrekking op de locaties van de alternatieven (Bijlage 2. Omgeving Woerden, SOVON). Het floraonderzoek is van de periode 1993 – 1997 (aanvulling, p. 32). Uit het rapport van de RAVON (Bijlage 3) blijkt dat in het plangebied geen waarnemingen bekend zijn van reptielen. Enkele waarnemingen (18) van vooral algemene amfibieën en vissen komen uit de periode 1992-2009. Het plangebied is slecht voor deze soortgroepen onderzocht (aanvulling p. 32).

⁶ Het bedrijventerrein scoort in alle drie de locatiealternatieven zeer positief (++) op economie vanwege de werkgelegenheid, daarbij wordt geen aandacht besteed aan onderscheidende milieueffecten van de locaties. Hetzelfde geldt voor de golfbaan met een positieve score op recreatie.

⁷ Zo scoren sommige locatiealternatieven voor het bedrijventerrein negatief (-) voor het aspect bodem omdat de grond 'een minder goede draagkracht heeft' of 'minder bouwgeschikt is' (beide genoemd op p. 69 van het MER).

⁸ Zo scoren de beide alternatieven voor de golfbaan gelijk voor de aspecten cultuurhistorie en landschap omdat inrichtings-, respectievelijk ontwerpmaatregelen al worden meegenomen bij de locatieafweging.

De onderbouwing van de effecten op landschap/cultuurhistorie en natuur was summier en gaf geen goed beeld van de huidige waarde(n) en de (mogelijke) effecten van het voornemen hierop. Zo werd in de effectbeoordeling voor landschap/cultuurhistorie geen recht gedaan aan de waardevolle kavelstructuur.⁹ Binnen het aspect natuur werd voor de gebiedsbescherming alleen naar de ruimtelijke ligging van ecologische verbindingzones gekeken. Voor soortbescherming werd niet actueel en onvolledig bronmateriaal gebruikt. Er werden enkele relevante soortgroepen genoemd zonder in te gaan op specifieke soorten.¹⁰

Aanvulling

De aanvulling maakt geen nader onderscheid tussen scores voor doelbereik en milieueffecten. Voor bodem is het effect van bodemdaling meegenomen, naast de eerder in het MER genoemde bouwgeschiktheid. In de aanvulling zijn de uitgangspunten voor de activiteiten beschreven, waardoor duidelijk is welke mitigerende maatregelen bij de effectbepaling kunnen worden meegenomen.

Landschap

In de aanvulling is de beoordelingsmethodiek voor landschap uitgebreid. Hierbij wordt niet alleen rekening gehouden met het doorzicht maar ook met:

- de afstand van woningen of van een weg;
- de waardering van het landschap (kenmerkendheid, gaafheid en samenhang);
- het oppervlak van te slopen bebouwing.

Via een berekeningsmethode wordt een kwantitatieve score toegekend met harde grenzen tussen de scores. In de aanvulling wordt geen inzicht gegeven in de weging of relevantie van de verschillende factoren¹¹, de gevoeligheid van de beoordelingsmethodiek en de gehanteerde grenzen¹². De gevolgen voor landschap (waaronder aantasting van de verkavelingsstructuur)¹³ zijn daarmee niet voldoende inzichtelijk gemaakt.

Natuur

In de aanvulling is voor natuur een tweetal achterliggende rapporten¹⁴ bijgevoegd en is de autonome ontwikkeling aangevuld. Hierin worden waarnemingen genoemd van bijzondere en zwaar beschermde¹⁵ soorten, maar deze zijn niet uitgesplitst naar de verschillende locaties. Hierdoor kunnen zij geen rol spelen in de bepaling van de natuureffecten van de verschillende locaties.

⁹ Bijvoorbeeld op p. 70 – 74 van het MER. De waarden van landschapspatronen, gebaseerd op kenmerkendheid, samenhang en gaafheid worden niet meegewogen in de effectbepaling voor landschap. Deze is alleen gebaseerd op het verlies aan doorzicht.

¹⁰ Er werden regelmatig aantallen water- en broedvogels genoemd waarbij het niet duidelijk was of het om soorten of aantallen ging. Bijvoorbeeld p. 64: *'de locatie ligt in een weidevogelgebied. Er zijn dan ook voornamelijk beschermde vogelsoorten aangetroffen (zowel Flora- als faunawet als vogel- en habitatrichtlijn, alsmede 3 Rode lijstsoorten). Er zijn 23 watervogels en 1 broedvogel aangetroffen'*.

¹¹ Vragen die de aanvulling oproept zijn: waarom is het vanuit landschappelijk oogpunt gezien negatiever naarmate een ontwikkeling dichterbij een weg of woning komt? Hoe relevant is het slopen van bebouwing als het gaat om activiteiten als een golfbaan en bedrijventerrein waarin ook bebouwing wordt gerealiseerd? Hoe zwaar wegen deze punten in de totaalbeoordeling en wat wordt er in welke mate aangetast?

¹² De scores voor landschap zitten tussen de 1935 en 2700 punten. Daarmee lijkt de gehanteerde grens van 2000 punten, met daaronder een negatieve en daarboven een zeer negatieve score, arbitrair.

¹³ In het MER (p. 92) wordt beschreven dat waarschijnlijk niet voorkomen kan worden dat er (delen van) watergangen gedempt worden. De effecten hiervan komen niet in de scores naar voren, deze zijn neutraal. Ook de provincie (7971) wijst er op dat een golfbaan de ritmiek van strakke en vlakke percelen met scheislotten van de middeleeuwse verkaveling aantast en dat dit in het MER niet erkend wordt.

¹⁴ Het gaat om RAVON- en SOVON-rapporten die specifiek ingaan op de al in het MER genoemde waarnemingen uit Natuurloket.

¹⁵ Flora- en faunawet tabel 3-soorten en/of Habitatrichtlijn Bijlage IV soorten.

- De Commissie acht de natuurlijke en landschappelijke/cultuurhistorische waarden onvoldoende (locatiespecifiek) beschreven. Hierdoor komen eventueel onderscheidende effecten niet naar voren en kunnen zij niet meewegen bij de locatiekeuze. De Commissie adviseert deze waarden en de mogelijke aantasting daarvan nader te onderzoeken voorafgaand aan het te nemen besluit.

2.1.3 **Onderscheid tussen de milieueffecten in de overzichtstabellen**

MER

Het MER gaf geen inzichtelijke effectbepaling van de overige milieueffecten (naast landschap en natuur). Het onderscheid tussen de milieueffecten dat in de overzichtstabel naar voren kwam, was onvolledig.

Aanvulling

In de aanvulling wordt, naast landschap en natuur, voor enkele aspecten extra informatie gegeven. Onderstaand wordt per activiteit nader op ingegaan op de onderscheidende milieueffecten in de overzichtstabellen.

Bedrijventerrein

Als onderscheidende aspecten voor de locatiealternatieven komen naar voren:

- cultuurhistorie/archeologie;
- landschap;
- mobiliteit/ bereikbaarheid;
- geluid.

Effecten op het onderdeel cultuurhistorie worden als neutraal beoordeeld in het geval de waterlopen in een bedrijventerrein worden ingepast. De Commissie is echter van mening dat er ook bij inpassing van het bedrijventerrein in het verkavelingspatroon sprake blijft van aantasting van (de beleving van) deze waarden. Alleen het onderdeel archeologie geeft aanleiding tot de verschillen tussen de scores voor de locatiealternatieven voor dit aspect. Langs het alternatief aan de noordkant van de A12 (alternatief 2) ligt een crevasserug die duidt op de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Deze negatieve score weegt zwaar mee in de totaalscore voor de locatiealternatieven. Door de ligging en de ruime opzet van het bedrijventerrein lijkt het echter mogelijk archeologische waarden in te passen, als deze daadwerkelijk aanwezig zijn.¹⁶

In voorgaande paragraaf is toegelicht dat voor landschap de effecten onvoldoende zijn onderbouwd om dit aspect onderscheidend te kunnen laten zijn.

Voor de score op mobiliteit/bereikbaarheid wordt alleen bereikbaarheid¹⁷ onderscheidend geacht. De locatie aan de westzijde van Woerden (B1) scoort negatief vanwege de sterke toename van verkeer en de hogere I/C-verhouding voor de Westelijke randweg. De I/C verhouding blijft echter onder de 80 waardoor er nog steeds een vrije doorstroming in de spits is (MER, pagina 76 /34). Daarom is het de Commissie niet duidelijk wat de reden is dat het alternatief (B1) negatief scoort.

Voor geluid zijn in de aanvulling ook de woningen buiten de gemeentegrens meegenomen. Alternatief B3 (aan de noordkant van de A12) heeft het hoogste

¹⁶ Zienswijze 3340 van de Commissie Monumenten en Cultuurlandschap wijst op de negatieve score voor deze locatie die niet overeenkomt met het kaartbeeld van de MER in Bijlage 5; de crevasserug lijkt buiten het locatiealternatief te liggen.

¹⁷ Zie overzichtstabel scores verkeer en vervoer voor het bedrijventerrein op p. 78.

aantal geluidsbelaste woningen tot gevolg. Uit het kaartmateriaal (Bijlage 1) blijkt echter dat er geen rekening is gehouden met achtergrondgeluid, zoals dat van de A12. De daadwerkelijke extra geluidsbelasting als gevolg van het bedrijventerrein blijft daardoor onduidelijk.

Golfbaan

Als onderscheidende aspecten voor de locatiealternatieven komen naar voren:

- water;
- natuur.

Voor het oppervlaktewater is het verschil in scores gebaseerd op de mate van te slopen bebouwing.¹⁸ Hierbij is onduidelijk of de sloop van deze gebouwen ook in de autonome ontwikkeling zou plaatsvinden. Daarbij dient de bijdrage van de sloop beschouwd te worden ten opzichte van de kwantitatieve wateropgave voor die polder en de te maken keuzes ten aanzien van de inrichting van het terrein.¹⁹

In voorgaande paragraaf is toegelicht dat voor natuur de effecten voor flora en fauna onvoldoende zijn onderbouwd om dit aspect onderscheidend te kunnen laten zijn. Alleen de aanwezigheid van een ecologische verbindingszone veroorzaakt de zeer negatieve score voor Cattenbroekerplas ten opzichte van de negatieve score voor Kamerik. Deze wordt in de autonome situatie al aangetaast door de uitbreiding van de plas en vooral de ontsluitingsweg BRAVO 6c. Gezien de mogelijke kansen die de aanleg van een golfbaan in het algemeen met zich meebrengt²⁰ voor de verbindingszone en de nog nader te bepalen inrichting acht de Commissie de score voor de ecologische verbindingszone niet per definitie negatief. Dit is dan ook een smalle basis om het gehele aspect natuur negatief te beoordelen en zwaar te laten wegen bij de locatiekeuze voor de golfbaan.

Jachthaven

Als onderscheidende aspecten voor de locatiealternatieven komen naar voren:

- water;
- landschap.

Het positieve effect voor water bij de aanleg van een nieuwe haven is gebaseerd op uitbreiding van de boezem. Echter door het scheiden van de jachthaven en de vaart door een sluis, is er zonder verdere waterhuishoudkundige voorzieningen in de polder geen extra waterberging voor de boezem. Onduidelijk is of er verschil is in score tussen de alternatieven indien water tijdelijk geborgen wordt in de jachthaven.

In voorgaande paragraaf is toegelicht dat voor landschap de effecten onvoldoende zijn onderbouwd om dit aspect onderscheidend te kunnen laten zijn.

Concluderend

Er zijn nogal wat onzekerheden voor de onderscheidende milieueffecten voor de locatiealternatieven. Kleine of nog onzekere verschillen veroorzaken soms een positieve of negatieve score. Op de enkele verschillen in de totaalscores

¹⁸ Bij Kamerik is dit ca. 3250 m² aan gebouwen en bij de Cattenbroekerplas betreft het een oppervlak van 800 m².

¹⁹ De Commissie denkt dan aan de omvang van het clubhuis, de parkeervoorzieningen, de hoeveelheid watergangen en waterpartijen etc.

²⁰ Het gaat dan bijvoorbeeld om het creëren van stapstenen als plas/draszones of ruigtes die als leefgebied voor soorten kunnen dienen. Landelijk gezien zijn er meerdere voorbeelden bekend waar een golfbaan om die reden met een ecologische verbindingszone wordt gecombineerd.

wordt mede de locatiekeuze gebaseerd.²¹ De Commissie is van mening dat, ook gezien de ontbrekende informatie over natuur en landschap, de totaalscores voor de milieueffecten onvoldoende zijn onderbouwd. Hierdoor kan het milieubelang op dit moment niet goed meewegen in de besluitvorming over de keuze voor de locaties van het bedrijventerrein, de golfbaan en de jachthaven.

■ De Commissie acht een nadere onderbouwing van de eventuele gevolgen, het mogelijke onderscheid tussen locatiealternatieven en een gemotiveerde weging van de scores noodzakelijk, voordat een besluit over de keuze tussen de locaties genomen kan worden.

2.2 Beleidsruimte en randvoorwaarden voorgenomen activiteiten

2.2.1 Algemeen

MER

In het MER was de totstandkoming van de verschillende locatiealternatieven voor de voorgenomen activiteiten niet onderbouwd. De alternatieven en effecten van het voornemen passen niet binnen beleidskaders als het Streekplan²² en beleid rondom het 'Groene Hart'.²³ Hier werd in het MER niet op ingegaan. Ook vanuit de Natuurbeschermingswet 1998 werd niet inzichtelijk gemaakt in hoeverre voldaan werd aan de hieruit volgende wettelijke bepalingen.

Aanvulling

Beleidskaders

In de aanvulling wordt niet gemotiveerd hoe de in het MER beschreven locatiealternatieven ingeperkt zijn. Voor het bedrijventerrein blijkt dat de locatie aan de westkant van Woerden past binnen het beleid van het streekplan. Deze locatie is echter strijdig met het beleid rondom snelwegpanorama's waarvan het venster Bodegraven-Woerden onderdeel is. Voor de andere twee locatiealternatieven aan de (zuid)oostkant van Woerden geldt dat deze niet passen binnen het streekplan. De aanvulling beschrijft (pagina 15) dat deze locaties niet in de in het streekplan gemaakte afweging zijn meegenomen.²⁴ Beide alternatieven voor de golfbaan liggen in landelijk gebied met als hoofdfunctie agrarisch gebied.²⁵ Daarnaast valt de locatie Kamerik binnen de cultuurhisto-

²¹ In de Structuurvisie wordt gesteld dat de locatiekeuzen voor het bedrijventerrein (p. 38), de golfbaan (p. 40) en de jachthaven (p. 41) mede gebaseerd zijn op de in het MER gepresenteerde milieueffecten waarbij niet wordt ingegaan op de relevantie van de verschillende scores.

²² In relatie tot een bedrijventerrein wordt in het Streekplan Utrecht 2005 – 2015 de locatie ten westen van Woerden op kaart als mogelijk bedrijventerrein aangegeven, daarnaast staat in de streekplantekst (p. 21): 'een nieuw bedrijventerrein kan eventueel worden ontwikkeld ten noorden van de A12'. In relatie tot een golfbaan geeft het streekplan op de themakaart 'recreatie' een ontwikkelingsgebied weer aan de oostkant van de Cattenbroekerplas. Hierover schrijft (p. 97) het Streekplan: 'hier kan uitbreiding of verbetering van recreatieve voorzieningen zoals groengebieden, jachthavens, camping en golfbanen bij uitstek een duidelijke meerwaarde hebben voor de recreatiestructuur'.

²³ De gehele gemeente ligt in het Nationaal landschap 'Groene Hart' waarvoor het beleid (Nota Ruimte, Voorloper Groene Hart en Streekplan) is gericht op het behoud, herstel en ontwikkeling van de kernwaarden 'openheid', '(veen-)weidekarakter', 'rust en stilte' en 'diversiteit'.

²⁴ Verder blijkt dat de locatie ten zuiden van de A12 in 'hoofdfunctie agrarisch gebied' ligt en dat de locatie ten noorden van de A12 in 'stedelijk uitloopgebied' ligt. Voor de locatie ten noorden wordt verwacht dat de (groene) bufferzone tussen de stad Utrecht en de kern Harmelen aangetast kan worden, een reden waarom een alternatieve locatie in het streekplan tussen Woerden en Linschoten is afgevallen (aanvulling, p. 15). Daarbij merkt de Commissie op dat de bufferzone tussen Woerden en Linschoten wel een status heeft in het streekplan, en de bufferzone tussen Harmelen en Utrecht niet.

²⁵ Volgens het streekplan (p. 82) geldt hier voor recreatie: *Versterking van recreatief medegebruik en bijbehorende kleinschalige recreatieve voorzieningen voor dag- en verblijfsrecreatie; binnen ruimtelijke randvoorwaarden is uitbreiding van recreatieve en toeristische bedrijven en voorzieningen mogelijk, waarbij de agrarische structuur zo min mogelijk wordt aangetast.* Uit de zienswijze van de Provincie Utrecht (nr. 7971) blijkt dat zij van mening is

rische hoofdstructuur zoals in het streekplan vastgelegd.²⁶ Het al dan niet passen binnen de kaders van de Voorloper Groene Hart wordt niet beschreven.²⁷

- De aanvulling maakt duidelijk dat niet alle alternatieven (waaronder de voorkeursalternatieven) passen binnen de beleidskaders van het Streekplan. De Commissie constateert dat de alternatieven strijdig zijn met kaders uit de Voorloper Groene Hart. Zij adviseert het bevoegd bezag hier rekening mee te houden bij de besluitvorming en dit toe te lichten in de motivering van het besluit over de locatiealternatieven.

Natuurbeschermingswet 1998

Volgens de aanvulling is geen verschil in het aantal boten te verwachten dat langs het Beschermd Natuurmonument 'Kamerikse Nessen' vaart, omdat de haven langs de doorgaande route ligt die ook al langs de Kamerikse Nessen loopt (pg 43). Omdat de jachthaven betrekking heeft op vaste ligplaatsen is er naar mening van de Commissie wel degelijk een mogelijkheid dat er meer vaarbewegingen bij komen. Daarmee is intensivering van recreatie op voorhand niet uitgesloten. Het aanwijzingsbesluit van het gebied beschrijft expliciet dat 'intensivering van de recreatie niet dient plaats te vinden'. Het is daarmee onduidelijk of het voornemen past binnen de kaders van de Natuurbeschermingswet.

- De Commissie is van mening dat op voorhand intensivering van recreatie door de aanleg van nieuwe vaste ligplaatsen niet is uit te sluiten. In het aanwijzingsbesluit van het Beschermd Natuurmonument Kamerikse Nessen wordt genoemd dat intensivering niet dient plaats te vinden. De Commissie wijst er op dat in dat geval een nadere onderbouwing in het kader van de Natuurbeschermingswet nodig is en mogelijk een vergunning is vereist.

2.2.2 Uitbreiding bedrijventerrein

MER

De benodigde (bruto) uitbreiding van een nieuw bedrijventerrein was in het MER onvoldoende inzichtelijk gemaakt. Hiervoor werd verwezen naar de 'Economische visie gemeente Woerden'. Op basis van deze visie was er een totale behoefte (zonder regionale opvangtaak) van 25 à 42 hectare netto tot 2020.²⁸ Het MER en de Structuurvisie gingen uit van een behoefte van 60 hectare netto (100 hectare bruto) tot 2030. Dit is inclusief een regionale opvangtaak van 22 hectare netto. Het Rijk en de Provincie schrijven het doorlopen van de SER-ladder voor.²⁹ De SER-ladder werd in de structuurvisie genoemd en uit-

dat de ontwikkeling van een golfbaan bij Kamerik niet verenigbaar is met de daar geldende aanduiding 'recreatief medegebruik' omdat er sprake is van een forse ingreep in de bestaande structuur.

²⁶ De provincie (zienswijze 7971) wijst er op dat het alternatief Kamerik valt onder 'veiligstellen gebied' waarbij volgens het streekplan grootschalige transformaties voorkomen dienen te worden; '*het veranderen van beeld en karakteristiek is in principe niet gewenst, tenzij aantoonbaar is dat de draagkracht van de cultuurhistorische samenhang niet in het geding is. In deze gebieden is cultuurhistorie dus mede sturend voor verdere ontwikkelingen*'.

²⁷ De provincie wijst er in haar zienswijze (7971) op dat de voorkeurslocaties voor bedrijventerrein en de golfbaan strijdig zijn met het beleid rondom het Groene Hart.

²⁸ De economische visie (p. 50) geeft aan dat er tot 2020 een extra bedrijventerreincapaciteit van 15 à 22 hectare netto nodig is voor Woerden. Daarnaast geldt een vervangingsbehoefte van 10 à 20 hectare netto door functieverandering van bestaande bedrijventerreinen. In het MER/ de Structuurvisie komt daar een oppervlak van 22 hectare netto bij voor de behoefte uit de regio (Montfoort, Oudewater en Lopik). Verder geeft de economische visie aan dat na 2020, landelijk gezien, een stagnatie en mogelijke krimp van de vraag naar bedrijventerrein wordt verwacht.

²⁹ Dit instrument (opgesteld door de Sociaal Economische Raad) betreft het doorlopen van de volgende (samengevatte) stappen: 1) gebruik beschikbare ruimte of ruime die vrijkomt door herstructurering; 2) maak

gelegd, maar onduidelijk was in hoeverre er volgens de SER-ladder was gewerkt en wat de resultaten hiervan waren.

Aanvulling

In de aanvulling wordt beschreven dat het bedrijventerrein een robuuste landschappelijke inpassing en een hoogwaardige ruimtelijke kwaliteit krijgt. Hiervoor is een netto/bruto verhouding nodig van 1:1,7 in plaats van de gebruikelijke 1:1,4. De behoefte van 47 – 64 hectare netto komt hiermee op 80 – 109 hectare bruto. Het, conform streekplan, realiseren van 25 hectare netto bedrijventerrein in Utrecht is volgens de gemeente niet realistisch.³⁰ Zij houdt daarom vast aan de behoefte aan bedrijventerrein van 80 – 109 hectare bruto.

De aanvulling geeft een nadere onderbouwing van de stappen van de SER-ladder. Zo laten de bedrijventerreinen in Woerden een beperkte structurele leegstand zien, waardoor intensieve herstructurering van bedrijven niet mogelijk is.³¹ De bestaande bedrijventerreinen zijn behoorlijk vol gebouwd (80 tot 90%) waardoor ook verdere intensivering niet mogelijk is.

- Voor de vervolgfase (bestemmingsplan) adviseert de Commissie optimalisatie van zonerings, inrichting en netto/bruto-verhouding van het bedrijventerrein nader te onderzoeken. Houd hierbij rekening met de locatiespecifieke omstandigheden en de mate van ruimtebeslag tegenover de ruimtelijke kwaliteit van het bedrijventerrein.

optimaal gebruik van de ruimte om door meervoudig ruimtegebruik de ruimteproductiviteit te verhogen; en 3) uitbreiding aan de hand van een zorgvuldige keuze voor de locatie. Deze stappen zijn door het Rijk bij AMvB voorgeschreven bij de planning van nieuwe bedrijventerreinen. Ook het Streekplan Utrecht onderschrijft deze benadering: 'Bij nieuwbouw van woningen en bij bedrijventerreinen geven wij prioriteit aan herstructurering en revitalisering. Vervolgens komen inbreiding en intensivering in beeld. Pas daarna kan worden gekozen voor uitbreiding.'

³⁰ Conform het streekplan zou 25 hectare netto bedrijventerrein in Utrecht gevestigd worden vanwege de beschikbare restcapaciteit aan bedrijventerrein. De aanvulling geeft aan dat uit onderzoek bleek dat ondernemers niet buiten deelgebied West wilden vestigen waardoor verplaatsing van de helft van de opgave naar stadsgewest Utrecht volgens de gemeente Woerden niet realistisch lijkt. Meerdere zienswijzen gaan in op de benodigde afstemming tussen de gemeente Woerden en omliggende gemeenten en provincie, waaronder de VROM-Inspectie (3799). Ook de Provincie Utrecht (7971) wijst er op dat nadere afstemming tussen provincie en gemeente nodig is over de ontwikkeling van het bedrijventerrein.

³¹ Herstructurering van bedrijventerreinen vindt wel plaats door wijziging van de functie naar wonen of kantoren. Hierdoor ontstaat de eerder genoemde vervangingsbehoefte.

BIJLAGE 1: Projectgegevens

Initiatiefnemer: het college van burgemeester en wethouders van Woerden

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Woerden

Besluit: vaststellen ruimtelijke structuurvisie

Categorie Gewijzigd Besluit m.e.r. 1994: C10.2, D10.3 en D11.3

Activiteit: de structuurvisie voorziet onder andere in de locatiekeuze voor de ontwikkeling van een bedrijventerrein, golfbaan en jachthaven.

Betrokken documenten:

- Plan-MER Structuurvisie Woerden, DHV B.V., februari 2009;
- Bijlage 1: Overzichtskaart plangebieden, DHV B.V.
- Ruimtelijke Structuurvisie Woerden 2009-2030, Respect voor historie, ruimte en groei!, SVP Architectuur en Stedenbouw, januari 2009;
- Reactie op de Economische Visie van de gemeente Woerden, STOGO Onderzoek en Advies, mei 2007;
- Plan-MER Structuurvisie Woerden, Onderzoek geluid en luchtkwaliteit, DGMR, 28 januari 2009;
- Aanvullende notitie PlanMER Woerden, gemeente Woerden, mei 2009.

De Commissie heeft kennis genomen van de zienswijzen en adviezen, die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen. Dit advies verwijst naar een reactie als die nieuwe inzichten naar voren brengt over specifieke lokale milieumomstandigheden of te onderzoeken alternatieven. Een overzicht van de zienswijzen en adviezen is opgenomen in bijlage 2.

Procedurele gegevens:

aanvraag advies over reikwijdte en detailniveau: 3 juni 2008

advies reikwijdte en detailniveau uitgebracht: 9 juli 2008

kennisgeving MER: 6 februari 2009

aanvraag toetsingsadvies: 16 februari 2009

ter inzage legging MER: 6 februari t/m 13 maart 2009

aanvulling op het MER: 20 mei 2009

toetsingsadvies MER en de aanvulling daarop uitgebracht: 25 juni 2009

Werkwijze Commissie bij toetsing:

Tijdens de toetsing inventariseert de Commissie eerst of er tekortkomingen zijn in het voldoen aan de (vooraf) gestelde eisen. Vervolgens beoordeelt de Commissie de ernst van de eventuele tekortkomingen. Daarbij staat de vraag centraal of de benodigde informatie aanwezig is om het milieubelang een voldoende plaats te geven bij de besluitvorming. Is dat naar haar mening niet het geval dan signaleert de Commissie dat er sprake is van een zogenoemde 'essentiële tekortkoming'. De Commissie adviseert dan dat die informatie alsnog beschikbaar komt, alvorens het besluit wordt genomen. Overige tekortkomingen in het MER worden in het toetsingsadvies opgenomen, voor zover ze kunnen worden verwerkt tot duidelijke aanbevelingen voor het bevoegde gezag. Deze werkwijze impliceert dat de Commissie zich in het advies tot hoofdzaken beperkt en niet ingaat op onjuistheden of onvolkomenheden van ondergeschikt belang.

Samenstelling van de werkgroep:

Per project stelt de Commissie een werkgroep samen. De werkgroepsamenstelling bij het onderhavige project is als volgt:

drs. T. Bakker (secretaris)

dr.ir. G. Blom (voorzitter)

ir. M.A.J. Vervoort

ir. R.F. de Vries

ir. J.H. de Zeeuw

BIJLAGE 2: Lijst van zienswijzen en adviezen

1318	H. Okkerman	3471 GR Kamerik	3133	R.G.M. van Rooij	3448 XH Woerden
1333	K. van Kesteren	3481 BS Harmelen	3134	Gerard Hoogland	3481 HJ Harmelen
1334	P.K.D. de Vries	3447 GR Woerden	3249	L. Hoek	3445 AA Woerden
1489	Rob van Zuijlen	3471 CR Kamerik	3251	P. Kraijenbrink	3444 BD Woerden
1490	J. Kooyman	3471 GH Kamerik	3252	AHOV Harmelen	3481 LM Harmelen
1491	G. Janssen	3471 ET Kamerik	3254	De Boerinn BV	Kamerik
1492	Versteeg	3481 LD Harmelen	3255	P. Maarleveld	3471 CV Kamerik
1495	C. van Woudenberg	3481 LD Harmelen	3338	C.J. Schenk	3471 GN Kamerik
1738	A.T.M. van Schie- Kempen	3471 GS Kamerik	3339	Stichting Kern- groep Bredius	3443 BD Woerden
2118	Aerts	3445 BA Woerden	3340	Commissie Monu- menten en Cul- tuurlandschap	Woerden
2119	F. Mossink	3442 CA Woerden	3394	Alg. Harmelense Ondernemersver.	Harmelen
2120	F. Mossink	3442 CA Woerden	3422	GroenrandWonen	3450 AA Vleuten
2121	D. Baare	3448 KP Woerden	3423	Ruth Kroon-de Rooij	3471 CS Kamerik
2122	F. de Bruijn	3474 NA Zegveld	3429	Michiel Ruis	3481 EV Harmelen
2123	F. Mossink	3442 CA Woerden	3457	J.A. van Roon	3443 AA Woerden
2124	F. Mossink	3442 CA Woerden	3458	W.A. de Roo- Borgers	3443 BZ Woerden
2195	dhr. Den Hartog	3481 MB Kamerik	3459	J. Brockhoff	3442 BH Woerden
2251	R.W. den Hertog	3481 LD Harmelen	3460	C. den Ouden- Verhoef	3448 XD Woerden
2529	T. en Z. van Oos- terom	3481 LP Harmelen	3461	C. van Erp	3448 XH Woerden
2625	LTO Noord Advies	3990 GE Houten	3462	R.G.M. van Rooij	3448 XH Woerden
2887	Promad	3421 BV Oudewater	3463	F.G. Rhebergen- van Middelkoop	3442 HE Woerden
2891	John Coppens	3481 GJ Harmelen	3464	Gemeente Lopik	3410 CB Lopik
2892	J. v. Vliet	3443 XB Woerden			
2952	Joanne Terlouw	3443 BM Woerden			
2961	H. de Boer	3442 CA Woerden			

3465	Arthur Bolderdijk	3471 EP Kamerik	H.J. vd Ende-	
	Kees en Marlies de		3626 Bogaard	3445 AT Woerden
3466	Kwaasteniet	3471 DC Kamerik	3627 R. vd Werken	3443 DZ Woerden
	H.S.M. vd Hoorn		Jetty & Hans van 't	
3467	e.a.	3471 GM Kamerik	3628 Erve	3481 XN Woerden
	F.A.M. van der		3629 R.G. van Rikxoort	3443 BD Woerden
3468	Burg	3471 CV Kamerik	T.G. de Widt-van	
3469	Tom de Jong	3471 CV Kamerik	3630 Kesteren	3443 BB Woerden
3470	Hans Hensen	3443 EV Woerden	3631 D. de Widt	3443 BB Woerden
3471	S.van Dijk	3471 ED Kamerik	3632 G.H. van Kesteren	3441 GC Woerden
3472	Jan Meijers	3471 CW Kamerik	3633 E. Kroon	3445 DA Woerden
	Cees-Jan van		H.A.J. den Hollan-	
3473	Leeuwen	3445 BB Woerden	3634 der-Brak	3443 AB Woerden
	Martien & Monique		3635 Golfvereniging	3471 HD Woerden
3474	van Straaten	3471 CV Kamerik	Patoir & van der	
3613	J. Vesseur-Klomp	3445 DD Woerden	3636 Vlugt	3446 AH Woerden
3614	B. Broekhuizen	3443 DZ Woerden	3637 H.Kuiper	3448 BL Woerden
3615	W.C.M. van Schaik	3441 GC Woerden	3638 Ch.Th. Ultee	3448 GS Woerden
3616	K.I.F. Zwaan	3445 DE Woerden	Ad en Albert de	
	L.J. van der Put-		3639 Goey	3449 JC Woerden
3617	ten-Outshoven	3443 BE Woerden	3640 P.A. Mouthaan	3443 VD Woerden
3618	R.H. Henstra	3443 AC Woerden	3641 Vlug	3441 GC Woerden
	J.W.M. van Breu-		3642 W. Balvert	3443 BE Woerden
3619	kelen	3443 AC Woerden	3643 M.J.M. van Kleef	3443 AB Woerden
3620	L.G. Kruithof	3443 AC Woerden	Tria Louwes/Eelco	
3621	S. Breedveld	3445 AP Woerden	3644 Bruinsma	3471 CV Kamerik
	M.van Damme-		3645 F. de Graaff	3471 CX Kamerik
3622	Jongsten	3445 AC Woerden	José van Milten-	
3623	Bolton BV	3440 AD Woerden	3646 burg	3471 BN Kamerik
3624	S.M. Heijker	3444 BK Woerden	Egbert de Kwaas-	
3625	P.L.E.A. de Jong	3444 BK Woerden	3647 teniet	

3648	A.S. Berg	3481 ER Harmelen	Verweij Houttech- niek	3449 HL Woerden
3649	J. te Pas- ke/P.Speijkers	3443 BL Woerden	3671	
3650	R.R.J. Melchers	3445 DE Woerden	3672	H.J. v.d. Gouw 3442 GP Woerden
3651	J. Delver- Schiebroek	3481 ER Harmelen	3673	J.W.H. ter Horst 3443 BD Woerden
3652	G.G.A. van Wou- denberg	3481 TZ Harmelen	3674	J.P. ter Horst- Scherpenisse 3443 BD Woerden
3653	J.C.A. Vesseur	3445 DD Woerden	3675	Maaïke ten Haken 2411 KJ Bodegraven
3654	Pim Bongaarts	Rotterdam	3676	A.A. Schoester 3442 HD Woerden
3655	J. Hamwijk	3441 XG Woerden	3677	J.J. Schoester-van Ommen 3442 HD Woerden
3656	M.E. de Koning en J.W. de Koning	3443 AB Woerden	3678	S. Hamerling 3443 DZ Woerden
3657	Belangen- ver.Toekomst Tuin- derij de Groot	3481 TW Harmelen	3679	K.A. van Hoeij-de Boer 3443 BD Woerden
3658	E. van Toll	3481 AX Harmelen	3680	Grant Thornton 3440 AA Woerden
3659	R. Sluijs	3445 AA Woerden	3681	Bos & De Koning 3440 DA Woerden
3660	E.G. Staats- Steenkamer en A.H. Staats	3443 DZ Woerden	3682	J.C. Verleun 3443 AB Woerden
3661	S. Breunesse	3441 XG Woerden	3683	P.F.G. Keij 3445 DH Woerden
3662	C.M. van Wagenin- gen	3445 AZ Woerden	3684	J.J. Bom-van Tuyl 3441 AS Woerden
3663	HVZ Woerden	3442 AE Woerden	3685	Tineke Hamwijk 3445 DB Woerden
3664	W. Little	3444 BJ Woerden	3686	G. Hamwijk 3445 DB Woerden
3665	J.A. Vergeer-de Leeuw	3471 BM Kamerik	3687	Y.H. Kuipers- Allaties 3442 GC Woerden
3666	Dea Ditmarsch	3443 AB Woerden	3688	Fam. Rooymans 3445 DD Woerden
3667	J.S.M. Doesburg	3443 DZ Woerden	3689	Fam. Knijff 3471 AD Kamerik
3668	I. Immink-de Boer	3443 BJ Woerden	3690	P.G. Hubert 3445 DE Woerden
3669	M.A. Verheul-Koot	3474 HP Zegveld	3691	Fam. Van Aarst 3445 CG Woerden
			3692	Bertine Smoren- burg 3444 BJ Woerden
			3693	A. Steijl 3448 CC Woerden
			3694	A.A. Smorenborg 3444 BJ Woerden

3695	L.F. de Bruijn	3443 AB	Woerden		R.van Beijma-de		
3696	W.C.J. Knijff	3481 LA	Harmelen	3811	Vlugt	3443 BM	Woerden
3697	A. Langerak	3445 TD	Woerden	3812	H.C. van der Wou- de-Bunt	3443 HS	Woerden
3698	H. Willemze	3443 AC	Woerden	3813	Nanette Mostert	3441 EN	Woerden
3699	Mw. J.C. Spek	3443 AB	Woerden	3814	Carsten Gerlach	3443 AA	Woerden
3700	Ans van Viegen	3471 EA	Kamerik	3815	Annemarie van Gijn-Gerlach	3443 AA	Woerden
3701	Ans van Viegen	3471 EA	Kamerik	3816	Annemarie van Gijn-Gerlach	3443 AA	Woerden
3702	F.A. de Cock	3443 AC	Woerden	3817	P.M.A. van Bijlevelt	3443 AB	Woerden
3703	J. van Haaren- Verheijen	3442 BK	Woerden	3818	M.C. van Doorn	3443 AC	Woerden
3742	A.S. Berg		Harmelen	3819	J. Spies	3443 AC	Woerden
3798	De Koning Make- laardij	3440 DA	Woerden	3820	Mevr. A. Hoetmer	3446 AM	Woerden
3799	VROM inspectie	2001 BA	Haarlem	3821	Gemeente Oudewa- ter	3420 DC	Oudewater
3800	Gasunie	9700 MA	Groningen	3822	Dienst Landelijk Gebied	3503 RM	Utrecht
3801	Ondernemend Harmelen	3481 MB	Harmelen	3823	B.M. van Breuke- len-van Seumeren	3443 AC	Woerden
3802	Ondernemend Harmelen	3481 MB	Harmelen	3824	Phanos	3990 GG	Houten
3803	P.W.J. de Bijl/D.A.G. Snel	3443 DZ	Woerden	3825	Recreatieschap De Stichtse Groenlan- den	3503 RB	Utrecht
3804	Derks Fabisch	3440 AJ	Woerden	3827	IVN afd. Woerden	3445 ET	Woerden
3805	G. Sackman	3443 AW	Woerden	3828	M. vd Bosch	3471 CV	Kamerik
3806	G.A. van Wouden- berg	3481 ER	Harmelen	3829	A.H.A.M. Bartels	3481 AA	Harmelen
3807	S.W. Hijkoop	3443 BH	Woerden	3830	S. Hendriks	3448 CM	Woerden
3808	H. van der Heide	3443 BM	Woerden	3831	St.Holl.Ver.Projectg roep Harmelen	3481 EG	Harmelen
3809	H. Verheijen	3443 BG	Woerden	3832	St.De Groene Buf- fer	3481 EG	Harmelen
3810	C.L. Kasius- Verbree	3443 AZ	Woerden				

3833	St.Groene Hart	3440 DB	Woerden		
3834	Mevr. Kastelein	3443 BG	Woerden		
3835	Fam. Ravensberg	3442 GC	Woerden		
3836	John Coppens	3481 GJ	Harmelen		
3837	BRU t.a.v. R. Verhoef	3508 SE	Utrecht		
3838	J. de Kwaasteniet	3471 CS	Kamerik		
3839	D. Jeths	3448 HN	Woerden		
3840	R.S. le Poole	3443 XB	Woerden		
3841	A.W. van Zuijlen	3481 LD	Harmelen		
3854	Weydeland Kaas-specialiteiten	3440 AH	Woerden		
3855	PKF Wallast	3440 AM	Woerden		
3856	J.J.M. Batist	3554 GC	Woerden		
3857	H.M.E. de Swaaf	3444 BH	Woerden		
3858	Ir.J.A.J.M. Ruygt	3445 DH	Woerden		
3859	Mts. J.A. en E.T. Cromwijk	3445 BB	Woerden		
3860	Mevr. S. Sips	3443 AC	Woerden		
3861	H.M. Noordhoek-Bodegraven	3443 AC	Woerden		
3862	H. Huisman	3443 AC	Woerden		
3863	H.R. Veldhuyzen	3445 TE	Woerden		
3864	J. Huisman	3443 AC	Woerden		
3865	L.A. Prins	3443 DZ	Woerden		
3866	A. Prins-Leevaars	3443 DZ	Woerden		
3867	A.J.B.J. Beving	3443 AV	Woerden		
3868	Bedrijvenvereniging Montfoort	3417 XS	Montfoort		
3869	Kamer van Koophandel	3500 AA	Utrecht		
3870	Wiegmans Facilitaire Diensten	3449 JD	Woerden		
3871	D. Wisseloo en R. Bos	3443 AC	Woerden		
3872	M.G. de Swaaf-Balt	3444 BH	Woerden		
3873	A1 personeelsdiensten	3441 XA	Woerden		
3874	V.d. Grift	3481 MK	Harmelen		
3875	A. van Zelderen	3443 BG	Woerden		
3876	KvK Utrecht, MKB Utrecht e.a.	3511 RC	Utrecht		
3877	LTO Noord	7400 DC	Deventer		
3878	J.A.J. Slager-Veerman	3444 BJ	Woerden		
3879	St. Landgoed Linschoten	6670 AB	Zetten		
3880	Fam. Smeets	3443 AW	Woerden		
3881	J.H. Hagen	3445 AN	Woerden		
3882	A. v. Buren	3444 BC	Woerden		
3883	H.M.A. Baars	3442 JA	Woerden		
3884	J.B. van Benthem	3443 AR	Woerden		
3885	N.J.A. Pot-Gooijer	2411 HP	Bodegraven		
3886	L. Vismans	3443 VD	Woerden		
3887	D.G. v. Vliet	3441 GC	Woerden		
3888	J.M.T. den Hartog	3471 GZ	Kamerik		
3889	J.M.T. den Hartog	3471 GZ	Kamerik		
3890	F.W. Paay	3443 AB	Woerden		
3935	P.Kastelein	3443 BD	Woerden		

3936	G.M. Hendriks	3448	CM	Woerden			
3937	R. Kastelein	3443	BD	Woerden			
3938	J. van Beijmen	3443	BM	Woerden			
3957	G. van Viegen	3471	EA	Kamerik			
3958	Le Grand	3471	GA	Kamerik			
3959	G. Schutte	3442	GH	Woerden			
3960	D. den Braber	3474	HM	Zegveld			
	Dorpsplatform						
3961	Harmelen	3481	ER	Harmelen			
3963	Okkerse & Schop	1301	AB	Almere			
	Ondernemerskring						
3964	Woerden	3443	DX	Woerden			
	C.H. Korver-						
3965	v.Nieuwkerk	3443	DZ	Woerden			
3966	J.P. Huisman	2415	AG	Nieuwerbrug			
3967	R.G.M. van Rooij	3448	XH	Woerden			
3968	Oasen NV	2800	AC	Gouda			
3969	M. Birnage	3471	CB	Kamerik			
3970	Co Versteeg						
	E.R. Lam-						
3971	booy/R.G.Kok	3443	AB	Woerden			
	E.R.Lambooy/R.G.						
3972	Kok	3443	AB	Woerden			
3973	Fam. J.P. Huisman	2415	AG	Nieuwerburg			
3974	H.Hoogendoorn	3471	GB	Kamerik			
3975	P. v. Schaik	3481	LB	Harmelen			
3976	A.J.v.d. Werf	3443	AC	Woerden			
3977	M.J.L. Eekhout	3443	AC	Woerden			
	H.K.S. Boer-						
3978	boom/A. Romer	3471	CV	Kamerik			
	Drs. A. A.M. v.						
3979	Sevenbergen	3471	CV	Kamerik			
3980	Fam.v.Zuijlen	3481	LD	Harmelen			
3981	A.T. de Boer	3443	BK	Woerden			
3983	Fam.v.d.Stap						
3984	Mieke Methorst						
3985	St.Hugo Kotestein	3471	GE	Kamerik			
3986	J.v.d. Bosch	3441	GC	Woerden			
3988	W.A. v.d. Laar	3446	HA	Woerden			
3989	H.M. Griffioen	3442	BS	Woerden			
3990	Onbekend						
	J. den Hertog-v.						
3991	Eck	3481	LD	Harmelen			
3992	R.W. den Hertog	3481	LD	Harmelen			
3993	M.J. Schole	3443	HJ	Woerden			
3994	F. Kool	3443	BD	Woerden			
3995	Fam. V.d. Blom	3443	AR	Woerden			
3996	H. Vos	3443	EG	Woerden			
3997	K. Sellink-Nauta	3443	BJ	Woerden			
3998	Fam. Kwakkel	3443	BD	Woerden			
3999	J. Danen	3444	BT	Woerden			
	St. Behoud Veen-						
4000	weidegebied	3481	TS	Harmelen			
4001	A. v. Kleinwee	3443	AS	Woerden			
	Lagerweij & Part-						
4002	ners	3446	AH	Woerden			
	P.G. de Brij-						
4003	Scholten	3445	CW	Woerden			
4004	R.J.M. de Graaf	3448	BD	Woerden			

4005	R. Goeting	3448 JP	Woerden	4033	De Aar Hoveniers	3448 KW	Woerden
4006	J.M. van Viegen	3443 CV	Woerden	4034	Elektro Int. BV	3447 GK	Woerden
4007	G. v. Woudenberg	3481 EX	Harmelen		W.A. Huisman-		
4008	C.P.J. Wetzels	3448 BD	Woerden	4035	deJong	3446 WP	Woerden
	G.J. Loonstra-			4036	N. Huisman	3446 WP	Woerden
4009	Mandersloot	3443 AS	Woerden		Weijers Domino		
4011	H.G. mits-Kersten	3443 AN	Woerden	4037	Prod.	3447 GK	Woerden
4012	A.A.G. Wolters	3443 AB	Woerden	4038	B.P. Rigter	3445 CW	Woerden
4013	A.A.G. Wolters	3443 AB	Woerden	4039	S. Broer	3445 DC	Woerden
4014	R.F. Wolters	3443 AB	Woerden	4040	Mr. Melchers-Oud	3445 DE	Woerden
4015	R.F. Wolters	3443 AB	Woerden	4041	Mevr. Ram-v. Wijk	3443 AC	Woerden
4016	Fam. Kerkhof	3445 CW	Woerden	4171	M. Senden-vd Adel	3443 BN	Woerden
4017	W.A. v.d. Berg	3443 BJ	Woerden		LBP Lichtveld Buis		
4018	Mevr. P. Keultjes	3443 JE	Woerden	4172	& Partners	3430 BL	Nieuwegein
4019	Mevr. M. de Graaf	3448 BD	Woerden	4173	H.P. Spigt	3481 AX	Harmelen
4020	G. Epping	3448 VT	Woerden	4174	W. Verlaan	3443 VV	Woerden
4021	J.C. van Muijen	3448 VT	Woerden		Fam. Gevers Dey-		
4022	D. Walgreen	3443 HJ	Woerden	4175	noot		
4023	A. Walgreen	3443 HJ	Woerden	4176	G.J. van Keimpema	3445 ET	Woerden
	G.C. Pluimers-			4177	A.P. van Mourik	3445 XH	Woerden
4024	Arreman	3443 AP	Woerden	4178	Erika van Tuijl	3443 BN	Woerden
4025	E.J. Pluimers	3443 AP	Woerden	4179	T. vd Weerd	3448 JZ	Woerden
4026	Gem. Montfoort	3417 ZG	Montfoort	4180	P.Hollander		
4028	J. Telkamp	3443 DZ	Woerden	4181	A.M.G. Bremer	3443 WE	Woerden
4029	D. Wijnmaalen	3447 GK	Woerden	4182	Inge Nederpelt	3443 BM	Woerden
4030	L. Kabos	3448 GM	Woerden		Bernt Feis en Jo-		
4031	M.M. Kabos-v.Veen	3448 GM	Woerden	4183	anne Terlouw	3443 BM	Woerden
4032	A.J. van Ooijen	3449 HV	Woerden	4184	Lia Schmitz	3443 BM	Woerden
					LTO Noord afd.		
				4185	Woerden	3474 KG	Zegveld

4186	Mevr. Flittner	3445 ZB	Woerden	4230	J.N.M. Borghols	3445 DG	Woerden
4187	Mevr. Kaspers-Mol	3445 ZE	Woerden		Dorpsplatform		
4188	J. de Vink	3448 HS	Woerden	4231	Zegveld	3474 HS	Zegveld
4189	Gerda Schievaart		Woerden	4232	Corine Kok	3443 VW	Woerden
4190	C.M.L. Lancee	3445 VJ	Woerden	4233	Erica Dekker	3445 ES	Woerden
4191	A.J.M. Dierick	3445 DE	Woerden	4234	Stichting De Kievit	3481 GB	Harmelen
4193	C.M. Spek	3474 MB	Zegveld	4235	E.W. Veldhuijzen	3471 BP	Kamerik
4194	Lex Molenaar	3471 GA	Kamerik	4237	P.J. Senden	3443 BH	Woerden
	Natuur en Milieu-			4238	P. Senden	3442 GD	Woerden
4195	federatie	3581 HP	Utrecht		Hoogheemraad-		
4196	Min. LNV	3501 DC	Utrecht	4303	schap DSR	3990 GJ	Houten
	Stichting Utrechts			4304	drs. M.R. Vailliant	3445 CW	Woerden
4214	Landschap	3730 AC	De Bilt	4305	J. Ruyten	3444 BW	Woerden
4216	Aldo Oxener	3443 AV	Woerden	4306	J. Gerritsen	3443 AM	Woerden
4217	ir. W.C.J. Driessen	3445 CW	Woerden		E. Noordegraaf-		
4218	P. Hollander	3446 HE	Woerden	4307	Copier	3443 AC	Woerden
4219	J.D.M. Kempen	3443 BH	Woerden	4308	Onbekend		
4220	A. Kempen	3443 BH	Woerden	4309	C. Noordegraaf	3443 AC	Woerden
4221	W. de Wilde	3445 DB	Woerden	4426	M. Beunder	3443 AB	Woerden
4222	Eva Adamowitz	3446 BH	Woerden	4427	H.A. Goeting	3443 DZ	Woerden
4223	P. Tak	3445 DH	Woerden	4428	Cosmo Trucks	3504 AB	Utrecht
4224	L.K. Kool	3443 BC	Woerden	4429	J.J.M. van Schie	3448 GW	Woerden
	D.J.H. Verweij en			4431	A. van Bouwhorst		
4225	T. Verweij-Kostelijk	3443 AC	Woerden	5592	C. Louhenapessy	3443 BH	Woerden
4226	Fam. E. van Laar	3443 AP	Woerden	6115	W.S. Strating	3443 BW	Woerden
4227	Mieke de Haan	3471 GH	Kamerik	6116	M. Smit	3443 BW	Woerden
	Mevrouw B. van			6231	S. Verweij		Woerden
4228	der Veen	3443 AM	Woerden	6431	B.W. van Os	3445 DB	Woerden
4229	Dhr. M. Kuzee	3443 AM	Woerden				

6640	J.B. 't Hart	3443 DB Woerden
6645	A.J. van Emst	3446 DA Woerden
6968	J.C. de Vries- Deurhof	3443 AC Woerden
7089	Gemeente Bode- graven	2410 AK Bodegraven
4493	standaard harme- len	
5603	standaard harme- len	
6037	standaard harme- len	
	Provincie Utrecht	3508 TH Utrecht

Toetsingsadvies over het milieueffectrapport Structuurvisie Woerden en de aanvulling daarop

De gemeente Woerden bereidt een Ruimtelijke Structuurvisie voor waarin het kader voor toekomstige ruimtelijke ontwikkelingen wordt beschreven. De structuurvisie voorziet onder andere in de locatiekeuze voor een bedrijventerrein, golfbaan en jachthaven. Daarnaast wordt een recreatieplas uitgebreid en worden zoekgebieden voor verspreide woningbouw vastgesteld. Ten behoeve van de besluitvorming wordt de procedure voor de plan-milieueffectrapportage doorlopen en is een milieueffectrapport opgesteld.

ISBN: 978-90-421-2672-5

Commissie voor de
milieueffectrapportage

Arthur van Schendelstraat 800 Utrecht

T 030 - 234 76 66

F 030 - 233 12 95

E mer@eia.nl

w www.commissiemer.nl

